

Indholdsfortegnelse

1. Arrest/detentionslokaler	3
2. Vejledning om alkoholafvænning	5
3. Gennemgang af anholdelsesprotokol og døgnrapporter	6
3.1.....	7
3.2.....	8
3.3.....	8
3.4.....	9
3.5.....	10
3.6.....	11
4. Opfølgning.....	12
5. Underretning.....	12

Den 19. august 1999 foretog jeg og en af embedets øvrige medarbejdere inspektion af arrest/-detentionslokalerne i Nuuk.

Jeg havde en indledende samtale med vicepolitiinspektør Peter Leander og vicepolitimester John Kølback, og foretog derefter en besigtigelse af arrest/detentionslokalerne. Under inspektionen bad jeg om materiale til belysning af de seneste 10 anbringelser i arresten/detentionen, herunder materiale til belysning af tidspunktet for anbringelsen, tilsyn med den anbragte og ophør af anbringelsen, jf. nedenfor under pkt. 3.

Den 27. august 1999 udarbejdede jeg et referat af den indledende samtale med et notat om besigtigelsen. Referatet med tilhørende notat har været sendt til vicepolitimesteren og vicepolitiinspektøren. Vicepolitiinspektør Peter Leander er i et brev af 11. september 1999 fremkommet med en supplerende oplysning, der er indarbejdet i pkt. 1. nedenfor.

Efter inspektionen havde jeg en samtale med Politimesteren i Grønland, hvorunder jeg tilkendegav et foreløbigt indtryk af inspektionen. I brev af 21. oktober 1999 fremsendte politimesteren oplysninger, der er indarbejdet i pkt. 1. og 3.5. nedenfor.

Denne rapport har i en foreløbig udgave været sendt til Politimesteren i Grønland, stationslederen for detentionslokalerne i Qaqortoq og Justitsministeriet med henblik på at disse myndigheder kunne få lejlighed til at fremkomme med eventuelle bemærkninger om faktiske forhold som rapporten måtte give anledning til.

Politimesteren har i skrivelse af 24. januar 2000 oplyst at den foreløbige rapport ikke giver anledning til bemærkninger vedrørende de faktiske forhold.

1. Arrest/detentionslokaler

Arrest/detentionslokalerne er beliggende i tilslutning til politistationen i Nuuk.

Der er adgang til afdelingen gennem et visitationslokale, hvor der er opsat nogle skabe til opbevaring af anbragtes tøj og ejendele. Der er etableret tv-overvågning af visitationslokalet.

Der er fire arrest/detentionslokaler. Lokalerne ligger i forlængelse af hinanden ud til en gang. Tre af lokalerne er på ca. seks m² og det fjerde på ca. syv m². Væggene er malet lysegrå.

Lokalerne er indrettet med en vinylbetrasket madras, der er anbragt på en lille støbt forhøjning – i det fjerde lokale henstod tre madrasser. Der er intet møblement i lokalerne.

Lokalerne er udstyret med tv-overvågningskamera i et loftshjørne, samtaleanlæg, loftslamper, indkigshul i døren og en rist i cementgulvet. Der er også opsat røgdetektorer, der er afskærmet.

Umiddelbart kunne det ikke vurderes, hvorvidt hullerne i afskærmningen har en sådan størrelse, at de kan være anvendelige i forbindelse med selvmord.

Folketingets Ombudsmand har behandlet en sag om et dødsfald i arresten/detentionen i Scoresby-sund. Som en udløber af den sag har Justitsministeriet orienteret ombudsmanden om udfaldet af Rigspolitechefens overvejelser vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt ventilationsriste i lokalerne – såvel i Danmark som i Grønland – udgør en sikkerhedsrisiko. Justitsministeriet har i den forbindelse gjort ombudsmanden bekendt med et brev af 19. februar 1999 (j.nr. 1997-2010-26) fra Rigspolitechefen, hvoraf det fremgår, at der vil blive foretaget en udskiftning af riste i lokalerne, der er nærmere anført i en oversigt. Af denne oversigt fremgår det, at hulstørrelsen varierer fra 8 mm x 8 mm til 10 mm x 10 mm. (Om enkelte hulstørrelser er alene angivet f.eks. 7 mm eller 1,5 cm).

Jeg anmoder stationslederen om at oplyse den nøjagtige størrelse på hullerne i den nævnte afskærmning.

Der er under loftet i hele ydervæggens længde vinduer. Der er imidlertid sat perforerede stålplader for vinduerne, således at dagslys kun i meget begrænset omfang kan trænge ind. Den stålplade, der er opsat i det første detentionslokale, er perforeret i mindre omfang end stålpladerne i de øvrige detentionslokaler.

I forbindelse med en inspektion i 1993 af arrest/detentionslokalerne i Nuuk bemærkede jeg, at det burde overvejes, om lystilgangen til cellerne kunne forbedres. Politimesteren i Grønland anførte dengang hertil, at det kunne overvejes at ændre stålpladerne således, at de kunne åbnes i tilfælde, hvor der er anbragt personer i cellerne i længere tid.

Ved inspektionen kunne jeg umiddelbart ikke konstatere ændringer i – eller etablering af muligheder for at foretage ændring i – lystilgangsforholdene.

Jeg finder derfor fortsat, at det bør overvejes, om lystilgangen til lokalerne kan forbedres. Jeg anmoder Politimesteren i Grønland om at underrette mig om resultatet af sådanne overvejelser.

Stationslederen har i brevet af 11. september 1999 oplyst, at der er følgende to varmekilder i lokalerne: gulvvarme og nederste del af væggene samt loftsvarme i form af varmeindblæsning. Det er endvidere oplyst, at der er tale om automatisk varmeregulering, og at begge regulatorer til varmereguleringen findes i depotrum i forbindelse med garagerne.

For enden af gangen i lokalerne er der indrettet et rum med bruser, toilet og vask. Toiletlåget var på tidspunktet for inspektionen brækket, ligesom toilettet og vasken på det tidspunkt (mellem kl. 14 og kl. 15) ikke var rengjort.

Jeg går ud fra, at toiletlågen nu er blevet udskiftet. Jeg går også ud fra, at spørgsmålet om rengøring af dette afsnit i øvrigt er undergivet almindelig opmærksomhed, således at den konstaterede manglende rengøring er udtryk for et enkeltstående tilfælde. Herefter foretager jeg mig ikke mere vedrørende disse to forhold.

I vagtlokalet er opsat tre tv-overvågningsskærme med rullende billede.

Tv-overvågningssystemet blev afprøvet. Det blev herved konstateret, at billedet i lokale nr. 1 var lidt uklart, hvilket formentlig skyldtes snavs på dækslet til overvågningskameraet i lokalet. Det blev aftalt, at alle dæksler skulle rengøres.

Jeg går ud fra, at rengøring af dækslerne har fundet sted, og jeg foretager mig herefter ikke mere vedrørende spørgsmålet.

Samtaleanlægget blev ligeledes afprøvet. Det blev herved konstateret, at lyden fra vagtlokalet til lokalerne gik udmærket igennem, hvorimod lyden fra lokalerne til vagtlokalet ikke var helt optimal. Det blev aftalt, at det foranlediges, at radiotjenesten ved næste besøg på stationen undersøger spørgsmålet.

På baggrund af den indgåede aftale, foretager jeg mig ikke mere vedrørende dette spørgsmål.

Politimesteren i Grønland har i brevet af 21. oktober 1999 oplyst, at han på et stationsledermøde i oktober 1999 har indskærpet vigtigheden af, at de tekniske installationer – overvågning, varme-kontrol og brandalarmer – altid er i orden, inden detentionerne tages i brug.

Jeg har taget oplysningen om denne indskærpelse til efterretning.

Besigtigelsen af arrest/detentionslokalerne gav i øvrigt ikke anledning til bemærkninger.

2. Vejledning om alkoholafvænning

Politimesteren i Grønlands dagsbefaling I nr. 45 – som senest ændret den 1. september 1999 – indeholder ingen bestemmelser om, at der skal ske vejledning vedrørende spørgsmålet om alkoholafvænning.

Efter bestemmelsen i § 19 i Rigspolitechefens kundgørelse II nr. 55 af 28. marts 1994 om detentionsanbringelse af spirituspåvirkede personer (i Danmark) skal en person, der har været tilbageholdt på grund af spirituspåvirkethed, når den pågældende forlader politistationen, vejledes om mulighederne for alkoholafvænning og -behandling.

Jeg har i forbindelse med min inspektion af arrest/detentionslokalerne i Qaqortoq henstillet til Politimesteren i Grønland at overveje at indføre en tilsvarende vejledningsforpligtelse i dagsbefaling I nr. 45. Jeg har udbedt mig underretning om resultatet af politimesterens overvejelser.

3. Gennemgang af anholdelsesprotokol og døgnrapporter

Som det fremgår af indledningen, bad jeg under inspektionen om materiale til belysning af de seneste 10 anbringelser i arresten/detentionen, herunder materiale til belysning af tidspunktet for anbringelsen, tilsyn med den anbragte og ophør af anbringelsen. Jeg modtog i den anledning kopi af anholdelsesprotokollen vedrørende 10 personer, der blev indsat i lokalerne. Indsættelserne skete den 15., den 17. og den 18. august 1999. Jeg modtog også kopi af døgnrapporterne for dele af de nævnte dage. Herudover modtog jeg oversigter for den 15., den 17. og den 18. august 1999, hvoraf bl.a. fremgår antallet af indsatte i lokalerne ved vagtskifter kl. 07.00, kl. 15.00 og kl. 23.00.

Politimesteren i Grønlands dagsbefaling I nr. 45 af 1. februar 1994 om arrester og detentioner fandt anvendelse på de pågældende indsættelser.

3.1.

Efter bestemmelsen i dagsbefalingens pkt. 2, litra a, må anbringelse af spirituspåvirkede personer i detentionen kun ske i tilfælde, hvor det skønnes strengt nødvendigt.

I et tilfælde er det angivet, at den pågældende person blev anholdt på grund af beruselse.

Jeg går ud fra, at det i den sag blev skønnet strengt nødvendigt at anbringe ham i detentionen. Jeg foretager mig ikke noget i relation til den sag.

I de øvrige ni sager er anholdelsesgrundlaget oplyst til at være følgende: én sag voldtægt, én sag indbrud, to sager husspektakler, to sager lov om euforiserende stoffer og tre sager butikstyveri.

I tre af de ni tilfælde fremgår det ikke af anholdelsesprotokollen, at de pågældende blev indsat i detentionen.

Et (anholdelsesprotokollen nr. 814) af disse tre tilfælde angår en mand, der blev anholdt for husspektakler. Manden blev anholdt den 17. august 1999 kl. 22.10 og løsladt den 18. august 1999 kl. 06.25, uden at der blev optaget rapport. Jeg går ud fra, at den pågældende person har været anbragt i detentionen.

De resterende to (anholdelsesprotokollen nr. 817 og 818) af de tre tilfælde angår henholdsvis en kvinde og en mand, der blev anholdt den 18. august 1999 for overtrædelse af lov om euforiserende stoffer. Anholdelsestidspunktet er i begge tilfælde oplyst til kl. 17.35, og løsladelsestidspunktet er - ligeledes i begge tilfælde - angivet til den samme dag kl. 18.05. Der er i begge sager optaget rapport.

Jeg anmoder stationslederen om at oplyse, hvorvidt de sidstnævnte to personer har været anbragt i detentionen.

3.2.

Efter bestemmelsen i dagsbefalingens pkt. 2, litra c, stk. 1, skal den anholdte inden indsættelse i detentionen underkastes en visitation. Ved visitationen skal den anholdte fratages alle genstande, som kan benyttes til at volde skade på den pågældende selv, på andre personer eller på ting. Ved visitationen skal der foretages en fuldstændig undersøgelse af den anholdte. Samtlige lommer skal tømmes og bør krænges, hvis det er muligt. Det skal endvidere undersøges, om der i tøjet er ekstralommer (f.eks. billet- og pencillommer), eller om der i øvrigt i beklædningen er gemmesteder, der kan indeholde genstande, der skal fratages den pågældende.

Der er i ingen af sagerne oplysning om, hvorvidt der blev foretaget visitation.

Jeg beder stationslederen om at oplyse, hvorvidt der i sagerne er forholdt i overensstemmelse med bestemmelsen i dagsbefalingens pkt. 2, litra c, stk. 1. Hvis det er tilfældet, og oplysninger herom fremgår af andre dokumenter, beder jeg tillige stationslederen om at fremsende kopi af sådanne andre dokumenter til mig.

3.3.

Efter dagsbefalingens pkt. 2, litra c, stk. 2, skal effekter, der fratages en anholdt, holdes adskilt fra effekter, der tilhører andre anholdte. Penge og værdigenstande skal noteres, f.eks. i anholdelsesprotokollen.

Efter dagsbefalingens pkt. 2, litra d, skal penge og værdigenstande, der fratages de indsatte, straks registreres og anbringes i lukket kuvert med anholdtes navn. Indholdet anføres på kuverten af den visiterende polititjenestemand.

Af det modtagne materiale fremgår der ingen oplysninger om, hvorvidt de anholdte blev frataget penge og/eller værdigenstande. Jeg kan således ikke efterprøve, hvorvidt der er forholdt i overensstemmelse med de nævnte bestemmelser i dagsbefalingen. Der må imidlertid alt andet lige være en formodning for, at nogle af de anholdte har haft penge og/eller værdigenstande på sig ved anholdelsen. I så fald skulle der have været foretaget notering herom.

Jeg beder stationslederen om at oplyse, hvorvidt de anholdte blev frataget penge og/eller værdigenstande. Hvis oplysninger herom fremgår af andre dokumenter (eventuelle registreringer), beder jeg også stationslederen om at sende kopi af disse dokumenter til mig.

3.4.

Efter dagsbefalingens pkt. 2, litra f, må ingen indsættes, hvis der er mistanke om, at den pågældende kan være syg eller er kommet til skade. I sådanne tilfælde skal den anholdte altid bringes til lægen eller stationssygeplejersken og først efter lægens eventuelle godkendelse kan indsættelse ske.

(Dagsbefalingen er den 1. september 1999 blevet ændret, således at en person skal fremstilles for en læge til vurdering inden indsættelsen, hvis der er mistanke om, at den pågældende person kan være selvmordstruet, jf. den nugældende dagsbefaling pkt. 2, litra f, stk. 2).

Det modtagne materiale indeholder ingen oplysninger, der giver mig grundlag for at antage, at der ikke er forholdt i overensstemmelse med dagsbefalingens pkt. 2, litra f.

3.5.

Efter dagsbefalingens pkt. 2, litra j, stk. 1, har stationslederen og stationens ”vagt-havende” ansvaret for, at der føres et effektivt tilsyn med benyttede detentionsrum.

Efter stk. 2 i den samme bestemmelse skal tilsyn med detentionsrum ske så hyppigt, som den indsattes tilstand gør det nødvendigt. For Politistationen i Nuuk er det angivet, at tilsyn med personer, der er indsat på grund af beruselse, så vidt muligt skal ske mindst en gang hver halve time. For så vidt angår tilsyn med tilbageholdte (arrestanter) og domfældte, er det angivet, at tilsyn skal udføres på en sådan måde og med en sådan hyppighed, at den indsattes sikkerhed tilgodeses i videst muligt omfang. Ved aføgelse af tilsynets hyppighed skal der ske en konkret vurdering af den indsattes tilstand, herunder om den indsatte er beruset eller eventuelt er selvmordstruet.

I litra k er det fastsat, at overvågning af detentionsrum med tekniske hjælpemidler (som beskrevet i et bilag 1) kan anvendes som supplement til det nævnte tilsyn, men at et sådant tilsyn ikke kan træde i stedet herfor.

I litra l er det angivet, at døgnrapporten skal tilføres bemærkning om udført tilsyn.

Det modtagne materiale indeholder ingen oplysninger om udførte tilsyn.

Jeg anmoder stationslederen om at oplyse, hvorvidt der i de sager, hvor der er sket anbringelse i detentionen, er foretaget tilsyn og i bekræftende fald på hvilken måde. Jeg anmoder også om oplysning om, hvorvidt der internt er fastsat retningslinier for udførelse af tilsyn. I bekræftende fald beder jeg om at få tilsendt kopi heraf.

Politimesteren i Grønland har i brevet af 21. oktober 1999 oplyst, at han ved en cirkulæreskrivelse af 3. september 1999 til samtlige politidistrikter har indskærpet, at døgnrapporten altid skal tilføres bemærkning om udført tilsyn i detentionerne.

Jeg går herefter ud fra, at der fremover forholdes i overensstemmelse med dagsbefalingens pkt. 2, litra l.

Til orientering kan jeg oplyse, at det i forbindelse med min inspektion af arrest/detentionslokalerne i Aasiaat blev oplyst, at der ville være lettere at overholde denne noteringspligt, hvis tilsyn kunne noteres på en særskilt liste eller i en særskilt mappe.

Jeg har i forbindelse med den inspektion anmodet Politimesteren i Grønland om at overveje ønsket om, at tilsyn noteres på en særskilt liste eller i en særskilt mappe og således ikke på døgnrapporten.

3.6.

Efter bestemmelsen i dagsbefalingens pkt. 4 skal enhver, der er anholdt alene på grund af spirituspåvirkethed, udtages af detentionen, så snart begrundelsen for anholdelse ikke mere er tilstede. Tidspunktet for løsladelsen skal fremgå af anholdelsesprotokollen.

Kun i et tilfælde ses anholdelsen sket alene på grund af spirituspåvirkethed. Tidspunktet for løsladelsen er anført i anholdelsesprotokollen.

Der er i den nævnte sag forholdt i overensstemmelse med bestemmelsen i dagsbefalingens pkt. 4.

Også i de øvrige sager er løsladelsestidspunktet anført i anholdelsesprotokollen.

4. Opfølgning

Jeg beder om, at stationslederens udtalelser mv. tilbagesendes gennem Politimesteren i Grønland og Justitsministeriet, som jeg samtidig hermed beder om en udtalelse.

5. Underretning

Denne rapport sendes til stationslederen, Politimesteren i Grønland, Justitsministeriet og til Folketingets Retsudvalg.

Inspektionschef
Lennart Frandsen